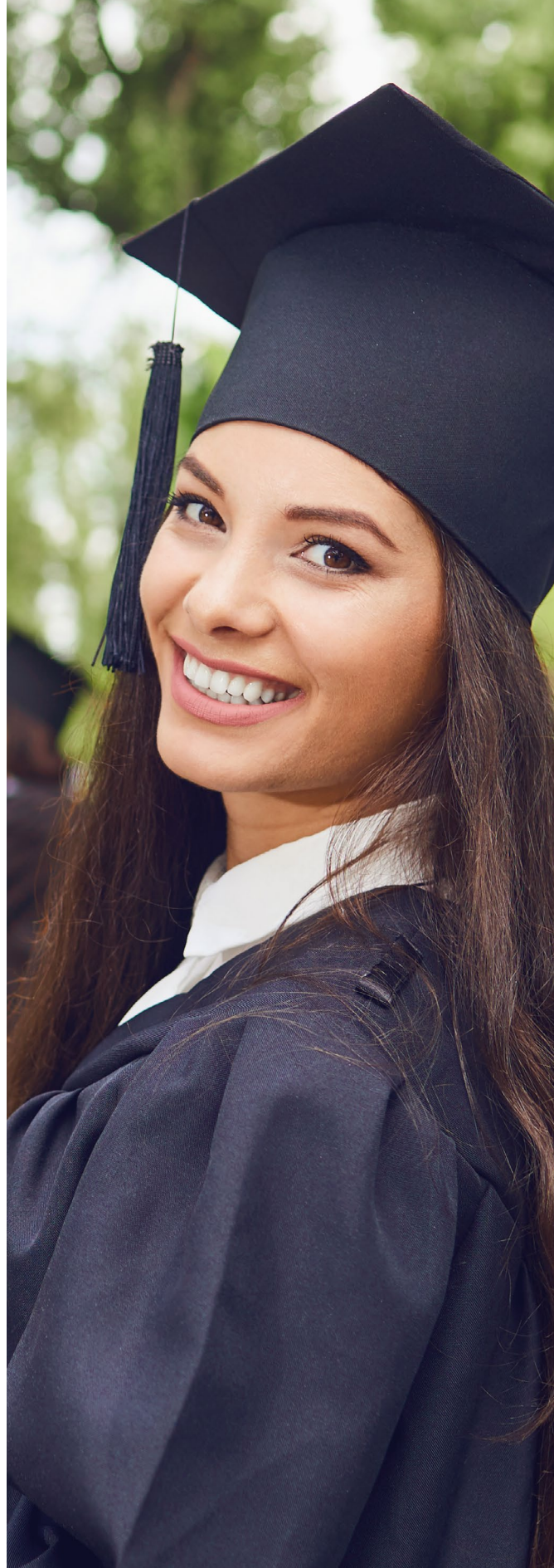

Zintegrowany System Kwalifikacji – rozwiązania dla szkolnictwa wyższego

Warszawa 2025

Podziękowanie za pomoc i wsparcie merytoryczne w przygotowaniu broszury dla: dr. Piotra Bordzoła, Iwony Caputy, Beaty Ciężkiej, Andrzeja Górskiego, Agnieszki Grabowskiej, Rafała Hubczyka, Anny Jankowskiej, Sławomira Koziela, Katarzyny Królik, dr Małgorzaty Musialik, Agaty Wiśniewskiej-Górczewskiej

Koncepcja i nadzór: Iwona Caputa

Redakcja językowa: Anna Herzog-Grzybowska

Skład: Marcin Kot, Iwona Caputa

Wydawca:

Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa
tel. (22) 241 71 00; www.ibe.edu.pl

Copyright© Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy
Warszawa 2025

Publikacja powstała w ramach projektu: „Wspieranie dalszego rozwoju Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w Polsce (ZSK 6)” FERS.01.08-IP.05-0001/23.

Egzemplarz bezpłatny

Spis treści

Zintegrowany System Kwalifikacji	4
Włączanie do ZSK kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych	6
Włączanie kwalifikacji wolnorynkowych i uzyskiwanie uprawnień do certyfikowania	10
Włączenie innych form kształcenia i kształcenie specjalistyczne	11
Rola ekspertów akademickich w ZSK	14
Szkoły wyższe jako podmioty zewnętrznego zapewniania jakości (PZZJ)	16
Korzyści z włączenia się we współtworzenie ZSK	18
Narzędzia i źródła finansowania wspierające zdobywanie kwalifikacji	19

Zintegrowany System Kwalifikacji

Celem Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) jest gromadzenie, porządkowanie i udostępnianie informacji o kwalifikacjach oraz wyznaczanie standardów opisywania, zasad włączania, funkcjonowania i porównywania ze sobą kwalifikacji nadawanych w Polsce, a także określanie zadań instytucji funkcjonujących w ZSK. Szczegółowe wytyczne można znaleźć w ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji¹.

Kwalifikacje włączone do ZSK są publikowane w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK). Jest to rejestr publiczny, w którym można znaleźć opisy poszczególnych kwalifikacji oraz informacje dotyczące instytucji certyfikujących, które mają uprawnienia do przeprowadzania walidacji i certyfikowania danej kwalifikacji.

Kwalifikacje pełne z systemów oświaty, szkolnictwa wyższego i nauki oraz kwalifikacje cząstkowe wyodrębnione w zawodzie z systemu oświaty zostały włączone do ZSK na mocy ustawy o ZSK. Natomiast kwalifikacje cząstkowe uzyskiwane po ukończeniu studiów podyplomowych i innych form kształcenia oraz kursów i szkoleń, jak również kwalifikacje uregulowane, rzemieślnicze, sektorowe i wolnorynkowe spoza systemów oświaty, szkolnictwa wyższego i nauki są włączane do ZSK zgodnie z procedurami, które zostały opisane dla każdej z nich w ustawie o ZSK.

Kwalifikację włączoną do ZSK można rozpoznać po tym, że na dokumencie potwierdzającym jej posiadanie umieszczony jest znak Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK). Wyszukując kwalifikację w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji, można sprawdzić jej poziom PRK.

¹ Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2024 r., poz. 1606).

Znak graficzny Polskiej Ramy Kwalifikacji może być umieszczany wyłącznie na świadectwach, dyplomach i certyfikatach kwalifikacji włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i opublikowanych w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji.

Rysunek 1 przedstawia kwalifikacje funkcjonujące w Polsce.

Rysunek 1. Kwalifikacje w ZSK

Źródło: opracowanie własne.

Posiadane przez nas kwalifikacje potwierdzone świadectwami i dyplomami (np. świadectwo ukończenia szkoły podstawowej, świadectwo dojrzałości, dyplom licencjacki) są częścią Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Instytucje szkolnictwa wyższego i inne instytucje spełniające wymogi określone w ustawie o ZSK i w innych przepisach prawa są instytucjami certyfikującymi mającymi uprawnienia do nadawania określonych kwalifikacji pełnych lub częściowych. Mogą także pełnić funkcję podmiotów zewnętrznego zapewnienia jakości (PZZJ) dla instytucji certyfikujących nadających kwalifikacje wolnorynkowe lub sektorowe.

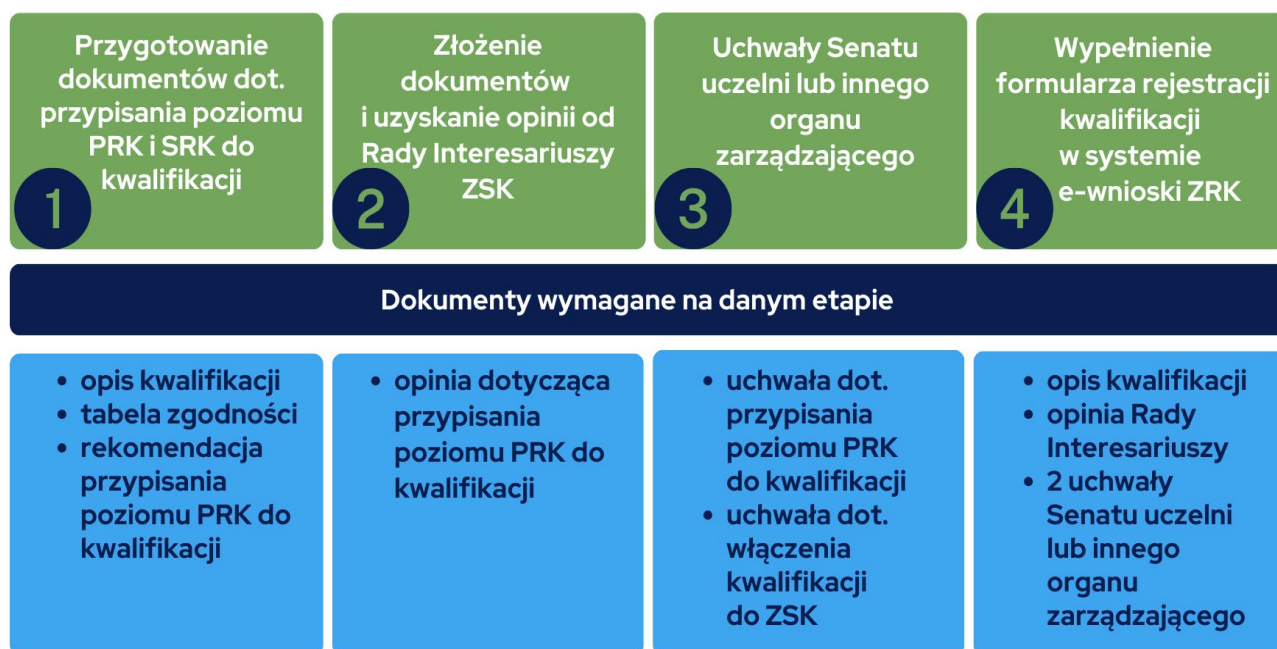
Eksperti w danej dziedzinie, w tym przedstawiciele instytucji szkolnictwa wyższego, mogą wspierać proces włączania kwalifikacji do systemu poprzez angażowanie się w merytoryczną ocenę wniosków o włączenie kwalifikacji wolnorynkowych lub sektorowych do ZSK.

Włączanie do ZSK kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych

Kwalifikacje nadawane po ukończeniu studiów podyplomowych są kwalifikacjami cząstkowymi, które nie są włączane do ZSK automatycznie na mocy ustawy. Podmiotami, które mogą włączyć takie kwalifikacje do systemu, są wyłącznie instytucje szkolnictwa wyższego prowadzące studia podyplomowe. Rysunek 2 przedstawia poszczególne kroki w procesie włączenia do ZSK kwalifikacji nadawanej po ukończeniu studiów podyplomowych.

Rysunek 2. Proces włączania do ZSK kwalifikacji nadawanej po ukończeniu studiów podyplomowych

PROCES WŁĄCZENIA KWALIFIKACJI NADAWANEJ PO STUDIACH PODYPLOMOWYCH DO ZSK

Źródło: opracowanie własne.

1

Przygotowanie dokumentów dotyczących przypisania poziomu PRK i SRK do kwalifikacji

Wymogiem koniecznym włączenia kwalifikacji nadawanej po ukończeniu studiów podyplomowych do ZSK jest przypisanie odpowiedniego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji i Sektorowej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji. Najpierw jednak musi powstać opis kwalifikacji zawierający zestawy efektów uczenia się wraz z kryteriami weryfikacji oraz syntetyczną charakterystyką kwalifikacji, adekwatnie odzwierciedlający poziom wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, jaki powinna mieć osoba, która ukończyła dane studia podyplomowe. Po zakończeniu prac związanych z opisaniem kwalifikacji uczelnia lub instytut powołuje zespół ekspertów, który przeprowadza analizę efektów uczenia się danej kwalifikacji pod kątem zgodności ze składnikami opisu poziomów charakterystyk II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Przypisanie poziomu PRK do kwalifikacji odbywa się z wykorzystaniem:

- charakterystyk poziomów II stopnia PRK dla kwalifikacji ze szkolnictwa wyższego i typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym,
- odpowiednich charakterystyk Sektorowych Ram Kwalifikacji (jeśli zostały włączone do ZSK).

Na podstawie tej analizy zostaje sporządzona tabela zgodności oraz pisemna rekomendacja przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji. Kwalifikacjom nadawanym po ukończeniu studiów podyplomowych można przypisać poziom 6, 7 lub 8 PRK.

Zespół ekspertów składa się z co najmniej trzech członków, w tym: dwóch osób posiadających wystarczającą aktualną wiedzę merytoryczną i doświadczenie z zakresu danej kwalifikacji oraz jednej osoby posiadającej wiedzę na temat standardów opisywania kwalifikacji, zasad włączania kwalifikacji do ZSK i przypisywania poziomu PRK do kwalifikacji.

W skład zespołu ekspertów mogą wchodzić te same osoby, które przygotowały opis kwalifikacji.

2

Złożenie dokumentów i uzyskanie opinii od Rady Interesariuszy ZSK

Rekomendacja dotycząca przypisania poziomu PRK do kwalifikacji wraz z tabelą zgodności przedkładana jest Radzie Interesariuszy ZSK, która dokonuje jej oceny pod kątem poprawności przypisania poziomu PRK do kwalifikacji, a następnie wydaje opinię na ten temat. Rada Interesariuszy może wydać opinię pozytywną lub negatywną. W przypadku opinii negatywnej zespół ekspertów może tylko raz poprawić dokumentację i ponownie przesłać ją do Rady.

Dokumenty Radzie Interesariuszy ZSK można przekazać elektronicznie na adres: zsk@men.gov.pl lub pocztą tradycyjną na adres Ministerstwa Edukacji Narodowej – Departament Kształcenia Zawodowego.

3

Uchwały Senatu uczelni lub innego organu zarządzającego

Po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Interesariuszy ZSK uczelnia lub instytut podejmuje:

- uchwałę o przypisaniu poziomu PRK do kwalifikacji,
- uchwałę o włączeniu kwalifikacji do ZSK.

4

Wypełnienie formularza rejestracji kwalifikacji w systemie e-wnioski ZRK

Aby kwalifikacja nadawana po ukończeniu studiów podyplomowych stała się oficjalnie częścią ZSK i była widoczna w rejestrze kwalifikacji, należy złożyć elektroniczny wniosek o jej rejestrację przez platformę e-wnioski ZRK oraz dołączyć:

- opis kwalifikacji zawierający nazwę kwalifikacji, syntetyczną charakterystykę kwalifikacji, zestaw efektów uczenia się oraz ich kryteria weryfikacji,
- opinię Rady Interesariuszy ZSK,
- dwie uchwały Rady Senatu lub innego organu zarządzającego (o przypisaniu poziomu PRK i włączeniu kwalifikacji do ZSK),

Wniosek może złożyć tylko osoba upoważniona przez senat uczelni lub odpowiedni organ zarządzający instytutu.

Po pozytywnej weryfikacji przez zespół pracowników Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji (ZRK) kwalifikacja zostaje opublikowana w rejestrze kwalifikacji.

Włączenie kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych do ZSK nie podlega opłacie.

Kluczowe akty prawne:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r., poz. 1571),
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2024 r., poz. 1606),
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 2005),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 22 stycznia 2024 r. w sprawie zakresu informacji gromadzonych w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji o kwalifikacjach częściowych nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (Dz.U. z 2024 r., poz. 81),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 30 stycznia 2025 r. w sprawie zespołu ekspertów do spraw włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Dz.U. z 2025 r., poz. 153).

Włączanie kwalifikacji wolnorynkowych i uzyskiwanie uprawnień do certyfikowania

Instytucja szkolnictwa wyższego może również opisać i włączyć kwalifikacje wolnorynkowe do ZSK lub zostać instytucją certyfikującą nadającą te kwalifikacje.

Zgodnie z ustawą o ZSK o włączenie kwalifikacji wolnorynkowej może wnioskować podmiot prowadzący zorganizowaną działalność w obszarze gospodarki, rynku pracy, edukacji lub szkoleń.

Instytucja szkolnictwa wyższego może również wystąpić z wnioskiem o uzyskanie uprawnienia do certyfikowania wybranej, włączonej do ZSK kwalifikacji wolnorynkowej. W tym przypadku warunkiem jest prowadzenie działalności gospodarczej oraz spełnienie innych wymogów określonych w ustawie o ZSK, a także w opisie kwalifikacji, której dotyczy wniosek.

Wniosek o włączenie kwalifikacji wolnorynkowej do ZSK podlega obecnie opłacie w wysokości 2218 zł. Wniosek o nadanie uprawnień do certyfikowania również podlega opłacie.

W przypadku kwalifikacji wolnorynkowej, która została włączona na wniosek podmiotu starającego się o uprawnienia do certyfikowania, opłata wynosi obecnie 5545 zł.

Natomiast w przypadku każdej innej kwalifikacji wolnorynkowej włączonej do ZSK obecnie opłata wynosi 11 090 zł.

Włączenie innych form kształcenia i kształcenie specjalistyczne

Inne formy kształcenia

Inne formy kształcenia zostały uregulowane w art. 162 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r., poz. 1571)².

Uczelnie – oprócz studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich, studiów podyplomowych, szkół doktorskich oraz kształcenia specjalistycznego – mogą także prowadzić inne formy kształcenia, które nie skutkują uzyskaniem dyplomu ukończenia studiów wyższych. W praktyce są to np. kursy dokształcające, szkolenia, które mogą kończyć się uzyskaniem przez ich uczestników określonych kwalifikacji lub zostać włączone do ZSK.

W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie ma szczegółowych przepisów określających inne formy kształcenia (poza art. 162 dotyczącym uczelni publicznych i niepublicznych). Uczelnie same opracowują prowadzone przez siebie formy kształcenia w ramach posiadanej autonomii. Przepis art. 162 wskazuje jedynie, że podmiot prowadzący inną formę kształcenia jest uprawniony do wydawania dokumentu potwierdzającego ukończenie tego kształcenia oraz określenia rodzaju i wzoru tego dokumentu. W przypadku uczelni wzór dokumentu określa rektor. Również zasady rekrutacji na inne formy kształcenia reguluje uczelnia, która je prowadzi.

Poza uczelniami inne formy kształcenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce mogą prowadzić:

- instytuty naukowe PAN – zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz.U. z 2020 r., poz. 1796).
- instytuty badawcze – zgodnie z art. 2 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz.U. z 2024 r., poz. 534),
- Centrum Łukasiewicz i instytuty Sieci – zgodnie z art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz.U. z 2024 r., poz. 925).

² Przepis obowiązuje od 1.10.2018 r. – zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Ustawa o ZSK umożliwia włączanie do ZSK innych form kształcenia prowadzonych przez uczelnie oraz inne uprawnione instytucje naukowe i badawcze. Zgodnie z art. 40 ustawy należące do tej grupy kwalifikacje mogą być włączane do ZSK na zasadach określonych w ustawie o ZSK dla kwalifikacji wolnorynkowych³. Zainteresowana tym uczelnia musi złożyć wniosek o włączenie takiej kwalifikacji przez portal e-wnioski ZRK. Następnie minister właściwy dla danej kwalifikacji po przeprowadzeniu przewidzianych w ustawie o ZSK czynności może podjąć decyzję o włączeniu lub niewłączeniu tej kwalifikacji do ZSK. Informacje o włączonej do ZSK kwalifikacji częściowej nadawanej przez uczelnię po ukończeniu innej formy kształcenia przekazuje do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji minister właściwy dla kwalifikacji. Zakres tych informacji jest ustalony w art. 84 ust. 7 ustawy o ZSK.

Kształcenie specjalistyczne

Kształcenie specjalistyczne to forma kształcenia, która zaczęła obowiązywać w systemie szkolnictwa wyższego i nauki od 1 października 2018 r. zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Głównym celem reformy wprowadzającej ten rodzaj kształcenia była odpowiedź na zapotrzebowanie rynku pracy na kwalifikacje na 5 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

Kształcenie specjalistyczne to nie studia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Jest to inne kształcenie, które zgodnie z art. 161 ust. 1 tej ustawy trwa nie krócej niż trzy semestry oraz umożliwia uzyskanie kwalifikacji pełnej⁴ na poziomie 5 PRK. Kształcenie specjalistyczne jest jednym z zadań uczelni zawodowych⁵. Program kształcenia specjalistycznego określa efekty uczenia się z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk I stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyk II stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 tej ustawy. Program musi obejmować zajęcia praktyczne, co przesądza o praktycznym charakterze tego kształcenia. Warunkiem ukończenia tej formy kształcenia jest uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie kształcenia specjalistycznego.

³ Stosuje się odpowiednio przepisy art. 14–25. Po włączeniu do ZSK tych kwalifikacji częściowych stosuje się art. 26–29 i art. 36 oraz art. 41–81 ustawy o ZSK.

⁴ Art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (zmieniony na mocy art. 150 pkt 2 b ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

⁵ Art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r., poz. 1571).

O przyjęcie na uczelnię prowadzącą kształcenie specjalistyczne mogą ubiegać się absolwenci:

- technikum,
- szkoły branżowej II stopnia,
- szkoły policealnej,
- liceum ogólnokształcącego,

którzy posiadają dyplom potwierdzający kwalifikację zawodową w danym zawodzie lub świadectwo dojrzałości. Absolwenci, którzy posiadają wykształcenie średnie bez zdanego egzaminu maturalnego, również mogą ubiegać się o przyjęcie na uczelnię prowadzącą kształcenie specjalistyczne. Jeżeli do końca okresu kształcenia przedłożą dokument potwierdzający zdany egzamin maturalny lub dyplom potwierdzający kwalifikację zawodową w danym zawodzie, otrzymają świadectwo dyplomowanego specjalisty technologa.

Natomiast osoby nieposiadające świadectwa dojrzałości lub tytułu zawodowego w danym zawodzie otrzymają świadectwo dyplomowanego specjalisty⁶.

Po ukończeniu kształcenia specjalistycznego absolwenci mający świadectwo dojrzałości, niezależnie od posiadanego doświadczenia zawodowego, mogą zostać przyjęci na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się (absolwentowi kształcenia specjalistycznego można zaliczyć maksymalnie 50% pkt ECTS, zgodnie z art. 71 ust. 5. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

Przyjęte rozwiązanie ma na celu umożliwienie osobom posiadającym kwalifikację na poziomie 5 PRK skrócenia okresu realizacji studiów pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich.

Kształcenie specjalistyczne jest propozycją dla osób, które w stosunkowo krótkim czasie (krótszym niż studia pierwszego stopnia) chcą zdobyć nowe umiejętności, nowy lub dodatkowy zawód oraz zwiększyć swoje szanse na rynku pracy. Kształcenie specjalistyczne nie zamyka drogi do dalszej nauki na studiach pierwszego stopnia lub na jednolitych studiach magisterskich.

⁶ Art. 161 ust. 4 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r., poz. 1571).

Rola ekspertów akademickich w ZSK

Pracownicy akademicki mogą aktywnie uczestniczyć w procesie włączania kwalifikacji wolnorynkowych i sektorowych do systemu, szczególnie:

- na etapie konsultacji wniosków jako środowisko lub osoby zainteresowane włączeniem danej kwalifikacji wolnorynkowej do ZSK (w przypadku kwalifikacji sektorowych konsultacji nie przeprowadza się),
- w pracach zespołów ekspertów opiniujących celowość włączenia danej kwalifikacji wolnorynkowej lub sektorowej do ZSK oraz rekomendujących przypisanie poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do danej kwalifikacji.

Udział w konsultacjach

Konsultacje środowiskowe w ramach ZSK to pierwszy etap rozpatrywania przez ministra właściwego wniosku o włączenie kwalifikacji wolnorynkowej do ZSK. Konsultacje służą zebraniu komentarzy, uwag i sugestii wielu osób, także spoza danej branży, dzięki czemu minister może podjąć decyzję o włączeniu lub niewłączeniu kwalifikacji do ZSK. Przeprowadzenie konsultacji środowiskowych reguluje art. 19 ustawy o ZSK. W konsultacjach może wziąć udział każdy, jednak najważniejsze jest zaangażowanie zainteresowanego środowiska branżowego.

Uczelnie i ich przedstawiciele mogą:

- opiniować zgłoszone kwalifikacje,
- zgłaszać propozycje zmian w ich opisie,
- reprezentować środowisko naukowe w procesie konsultacji.

Praca w zespole ekspertów

Pracownicy akademicki mogą zostać powołani przez ministra właściwego (MW) do zespołu ekspertów, aby ocenić celowość włączenia kwalifikacji wolnorynkowej lub sektorowej do ZSK, czyli sprawdzić, czy dana kwalifikacja odpowiada na rzeczywiste potrzeby rynku pracy, edukacji lub społeczeństwa i przygotować rekomendacje dotyczącej przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) i Sektorowej Ramy Kwalifikacji (SRK) do kwalifikacji, jeżeli dana SRK została już włączona do ZSK.

Ekspertem może zostać osoba, która:

- ma doświadczenie w wykonywaniu lub nauczaniu zadań związanych z daną kwalifikacją,
- zna kierunki rozwoju danej dziedziny związanej z kwalifikacją,
- zna zasady opisu kwalifikacji i przypisywania poziomów PRK oraz SRK.

Ekspertem nie może być autor ani recenzent wniosku o włączenie kwalifikacji wolnorynkowej i sektorowej do ZSK. Natomiast ta sama osoba może uczestniczyć w konsultacjach środowiskowych, reprezentując stanowisko danej organizacji, a na następnym etapie może wziąć udział w pracach zespołu ekspertów przygotowujących opinię o celowości włączenia danej kwalifikacji do ZSK oraz rekomendację dotyczącą poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) tej kwalifikacji.

Wysokość wynagrodzenia ekspertów nie jest uregulowana prawnie, a poszczególne ministerstwa mają własne rozwiązania. Osoba, która chciałaby podjąć się pracy jako ekspert, powinna indywidualnie ustalić, na jakich warunkach będzie przebiegać współpraca z ministerstwem.

Więcej informacji:

Strona główna Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji: kwalifikacje.gov.pl

Nabory i ogłoszenia dla ekspertów ZSK: kwalifikacje.gov.pl/ogloszenia/nabor

Zasady i wymagania dotyczące ekspertów ZSK: kwalifikacje.edu.pl/zostan-ekspertem-zsk

Aktualne konsultacje wniosków o włączenie kwalifikacji do ZSK: kwalifikacje.gov.pl/ogloszenia/konsultacje-wnioskow

Rozporządzenie dot. zespołów ekspertów: kwalifikacje.edu.pl/rozporzadzenie-ministra-edukacji-dotyczace-pracy-zespołu-ekspertow

Kontakt w sprawach współpracy: wspolpraca.mw@ibe.edu.pl

Warto uczestniczyć w rozwoju ZSK, aby:

- realnie wpływać na rozwój systemu kwalifikacji w Polsce,
- wykorzystywać wiedzę naukową w praktyce,
- umacniać rolę uczelni jako partnera systemu ZSK,
- otrzymywać wynagrodzenie za udział w pracach zespołów ekspertów.

Szkoły wyższe jako podmioty zewnętrznego zapewniania jakości (PZZJ)

Uczelnia może mieć realny wpływ na jakość kwalifikacji cząstkowych w Polsce, włączając się w Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK) jako podmiot zewnętrznego zapewniania jakości (PZZJ). PZZJ wspiera instytucje certyfikujące (IC) w przeprowadzaniu walidacji, czyli sprawdzaniu, czy dana osoba posiada umiejętności opisane w kwalifikacji. Dbą o to, by proces walidacji i certyfikowania przebiegał zgodnie ze standardami, a certyfikaty były przyznawane sprawiedliwie, przejrzystie i rzetelnie.

Rola PZZJ to m.in. monitorowanie i okresowa ocena jakości walidacji i certyfikowania prowadzonego przez IC dla kwalifikacji sektorowych i wolnorynkowych. Tylko podmioty wpisane na listę prowadzoną przez ministra koordynatora ZSK mogą pełnić tę funkcję.

Aktualna lista PZZJ: kwalifikacje.gov.pl/o-zsk/lista-pzzj-i

Korzyści z pełnienia funkcji podmiotu zewnętrznego zapewnienia jakości

Prestiż i pozycja eksperta – uczelnia jako PZZJ pokazuje, że zna się na jakości – nie tylko we własnym nauczaniu, ale też w ocenie kompetencji innych. To potwierdzenie eksperckiej pozycji w środowisku edukacyjnym i zawodowym.

Wpływ na jakość kwalifikacji w Polsce – uczelnia zapewnia wysoką jakość kwalifikacji, które odpowiadają na aktualne potrzeby rynku. Ma udział w kształtowaniu standardów, które przekładają się na realne szanse zawodowe dla pracowników.

Rozwój kadry akademickiej – rola PZZJ wymaga posiadania wykwalifikowanej kadry, co mobilizuje do stałego rozwoju kompetencji pracowników uczelni w zakresie ewaluacji, walidacji i jakości edukacji.

Nowe możliwości współpracy – uczelnie jako PZZJ współpracują z instytucjami certyfikującymi, branżami, podmiotami sektora edukacyjnego i instytucjami publicznymi. To szansa na rozwój sieci kontaktów i wspólnych inicjatyw.

Wkład w jakość edukacji pozaformalnej – dzięki pełnieniu funkcji PZZJ uczelnia wspiera rozwój nowoczesnej, elastycznej edukacji opartej na realnych umiejętnościach.

Dodatkowe przychody – koszt zewnętrznego zapewnienia jakości ponosi minister właściwy (MW) dla branży, do jakiej należy dana kwalifikacja wolnorynkowa. Pomiędzy MW a PZZJ podpisywana jest umowa, a ujęte w niej zadania są rozliczane corocznie.

Działania podejmowane przez podmiot zewnętrznego zapewniania (PZZJ):

- monitoring działania instytucji certyfikujących – sprawdza, czy stosują odpowiednie procedury i przestrzegają standardów jakości,
- ocena jakości walidacji – dba o to, by każda osoba była oceniana sprawiedliwie i według jasno określonych zasad,
- raportowanie i doradzanie – przygotowuje raporty i zalecenia, jak poprawić działania instytucji certyfikujących.

Nawet jeżeli uczelnia pełni funkcję instytucji certyfikującej dla kwalifikacji wolnorynkowych, przy zastosowaniu instrumentów zapewniających rozdział procesów nauczania i oceniania może również pełnić funkcję PZZJ.

Więcej informacji:

przygotowanie.pzzj@ibe.edu.pl.

Korzyści z włączenia się we współtworzenie ZSK

Włączenie kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji pozwala szkołom wyższym na podniesienie jakości i przejrzystości nadawanych przez siebie kwalifikacji, lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy, a także zwiększa ich rozpoznawalność i porównywalność na rynku krajowym i europejskim. Zalety włączenia kwalifikacji częściowych przez instytucje szkolnictwa wyższego:

01

zapewnienie jakości nadawanych kwalifikacji – kwalifikacje włączone do ZSK spełniają określone standardy jakości, co podnosi wiarygodność dyplomów i certyfikatów wydawanych przez uczelnie,

02

ułatwienie uznawania efektów uczenia się – system umożliwia uznawanie wiedzy i umiejętności zdobytych w edukacji pozaformalnej i nieformalnej, co jest istotne dla studentów i absolwentów, którzy rozwijali się i nabywali kompetencje także poza formalnym systemem edukacji,

03

lepszą czytelność i porównywalność kwalifikacji – kwalifikacje w ZSK są opisane językiem efektów uczenia się, mają przypisany poziom ramy kwalifikacji, co daje możliwość porównania kwalifikacji między sobą na poziomie krajowym i europejskim, a tym samym ułatwia mobilność zawodową i współpracę międzynarodową,

04

wsparcie w procesach rekrutacyjnych i planowaniu kariery – dzięki jasnemu opisowi kwalifikacji uczelnie mogą wspierać studentów i absolwentów w prezentowaniu swoich kompetencji potencjalnym pracodawcom, a także w planowaniu dalszego rozwoju zawodowego,

05

ułatwienie uznawania efektów uczenia się – uczelnie mogą opisywać i włączać do systemu nowe kwalifikacje dostosowane do potrzeb rynku pracy i odpowiadające aktualnym wymaganiom pracodawców i branży, co zwiększa ich atrakcyjność i konkurencyjność.

Narzędzia i źródła finansowania wspierające zdobywanie kwalifikacji

Kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji można nabyć, korzystając z różnych narzędzi i źródeł finansowania na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, takich jak:

Programy operacyjne i fundusze unijne – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) finansują projekty związane z rozwojem ZSK, w tym umożliwiają dofinansowanie szkoleń i kursów kończących się walidacją i certyfikacją oraz egzaminów prowadzących do uzyskania kwalifikacji wpisanych do ZSK.

Krajowe źródła finansowania – Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) przeznacza swoje środki na kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców, w tym na szkolenia i egzaminy prowadzące do uzyskania kwalifikacji z ZSK. Pracodawcy mogą ubiegać się o dofinansowanie kosztów walidacji i certyfikacji swoich pracowników.

Regionalne i lokalne programy wsparcia – Regionalne Programy Operacyjne (RPO) na poziomie województw udostępniają indywidualnym odbiorcom środki (np. bony szkoleniowe, dofinansowanie kursów i egzaminów), które można wykorzystać na zdobycie kwalifikacji z ZSK. Z budżetów województw i gmin samorządy mogą finansować działania związane z podnoszeniem kwalifikacji mieszkańców, np. poprzez programy współpracy z organizacjami pozarządowymi lub lokalne inicjatywy edukacyjne.

Baza Usług Rozwojowych (BUR) – BUR to platforma zawierająca oferty szkoleń, doradztwa i walidacji dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Osoby zainteresowane mogą znaleźć tam informacje o usługach szkoleniowych, walidacji i certyfikacji kwalifikacji wolnorynkowych, ofertę studiów podyplomowych prowadzących do uzyskania kwalifikacji z ZSK (możliwość uzyskania dofinansowania od 50 do 100% ich wartości).

Specjalne programy i projekty – projekty tematyczne oferują bony na szkolenia i egzaminy dla osób dorosłych, które chcą potwierdzić swoje kompetencje w ramach ZSK.

Darmowa walidacja dla uczniów szkół branżowych – uczniowie mogą jednorazowo bezpłatnie przystąpić do walidacji wybranej kwalifikacji wolnorynkowej, jeśli szkoła zawrze odpowiednią umowę z instytucją certyfikującą.

Na zdobywanie kwalifikacji w ZSK można uzyskać dofinansowanie z różnych źródeł (środki unijne, krajowe i lokalne). Warto śledzić aktualne nabory i konkursy w ramach programów operacyjnych oraz korzystać z platform takich jak Baza Usług Rozwojowych.

Instytucje szkolnictwa wyższego mogą uzyskać bezpłatne wsparcie w IBE PIB w zakresie:

- przygotowania, konsultowania opisów kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych,
- przygotowaniu dokumentacji niezbędnej w procesie włączania kwalifikacji do ZSK, w tym w procesie przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji.

Więcej informacji

Kontakt: wsparcie.uczelnie@ibe.edu.pl